

NAJLEPŠA ZGODBA

Osebe:

Sonja, devetletna mestna daklica
Kuharica Ana
Zalika
Andrejček, Sonjina sošolca
Poštar Janko
zbor angelov - angelček Saško
(Jezušček)

Prostor: Soba kuhariceAne v predbožični noči.

1. prizor

SONJA: (Pride toplo oblečena, s torbico v roki iz šole, vrže torbico v kot in slači plašč) Ana, kar v vašo sobo sem prišla in strašno sem lačna lačna.

ANA: (zunaj) Prav, Sonjica, takoj prinesem kosilo. Ali pa pridi ti doli v kuhinjo.

SONJA: Se mi ne ljubi. Kar gor prinesite, Ana.

ANA: (Še vedno zunaj) Takoj, Sonjica.

SONJA: Uh, kako je pri nas mraz. Lahko bi bile vse sobe zakurjene in kosilo bi moralo biti na mizi. Saj vem, Ana ne more vsega sama. Mami in oči sta kar naprej v službi. Mene pa tudi nimajo zato, da bi bila gospodinjska pomočnica. Sploh ne vem vem, zakaj me imajo, ko moram, biti vedno sama. Nihče se ne utegne z menoj pogovarjati ali igrati. Samo Ana. Če bo tako naprej, bom neki dan kar Anina hčerka, nič več od mamice in očka. Kar nocoj jima bom napisala poslovilno pismo. Sem že premislila, kako.

2. prizor

Sonja in kuharica Ana

ANA: (je prijetno, dobrodušno, verno in preprosto, tridesetletno kmečko dekle. Ima bel predpasnik in belo čepico na glavi). Tako, Sonjica, tu je kosilo, Ko boš pojedla, pridi dol k meni v kuhinjo, da se bova nekaj lepega pogovorili. Potem boš spisala naloge, jaz bom medtem tu v moji sobi toplo zakurila. Zvečer boš pa spet pri meni. Gospa so naročili, da jih ni treba čakati z večerjo, da imajo neko slovesnost.

SONJA: Naj kar imajo tisto slovesnost, jaz bom zdaj vedno v vaši sobici, Ana, vedno, podnevi in ponoči.

ANA: Saj bom nocoj vse sobe zakurila. Pritisnila je prava zima in nocoj je tudi na svetu in v nebesih sveti večer.

SONJA: Ali je to drugačen večer, kakor so drugi večeri?

ANA: Seveda. Zato sem pa rekla prej, da ti bom nekaj lepega povedala, da pridi k meni v kuhinjo, kjer je toplo.

SONJA: Ne grem v kuhinjo. V vaši sobici, Ana, so vse zgodbe najlepše. V drugih sobah nimamo nikjer križa in lepih podob.

ANA: Seveda nimate, ker imate drugih reči preveč.

SONJA: Povejte, Ana, zakaj nimamo nič takega?

ANA: Zato pač, ker niste verni, ker ne molite, ker ste zelo moderni.

SONJA: Ali je to pametno?

ANA: Meni se zdi, da ni. Človek, ki ne moli, ne more biti zares vesel.

SONJA: (gleda kosilo in odloži žlico) Zakaj pa ni danes pečenke?

ANA: Saj je tudi štrudelj dober.

SONJA: Vprašam vas, zakaj nimam juhe in pečenke?

ANA: Zato ker je danes post.

SONJA: Kaj pa je to post?

ANA: Dneve pred velikimi prazniki imamo mi, ki verujemo, in molimo, post, to se pravi, da tak dan ne jemo mesa in mesnih jedi, čprav bi jih lahko. In ker imam jaz danes post, sem mislila, da bi ga imela še ti, da boš jutri, ko bo božič, bolj vesela.

SONJA: Seveda hočem post, tako kakor vi. Danes sploh ne bom nič jedla, tudi kave ne bom pila.

ANA: Tako pa spet ne bi bilo prav, ker bi delala po svoji volji. Še lepše kakor post je to, če znamo lepo ubogati in premagati svojo voljo.

SONJA: Prav, ubogala vas bom in jedla, ampak ne vsega. Popoldne prideta k meni Zalika in Adrejček. Zalika je rekla, da njena mama ne utegne sama prinesiti našega perila, ga bosta prinesla kar onadva. Potem jima morava postreči. Gotovo imata tudi onadva post.

ANA: Tako je prav, Sonjica, nikoli ne sme misliti človek samo nase in na svoj želodec. Slišiš, nekdo zvoní. Grem odpret. (stopi ven)

SONJA: Čisto nič nisem lačna. (zunaj Ani) Le kdo je prišel? Ana, pripeljite jih jih gor.

3. prizor

Prejšnji dve in poštar Janko

JANKO: Vesele praznike, mala gospodična.

SONJA: Je kaj pošte za nas, gospod Janko?

JANKO: Za teto Ano sem je kar en kup privlekel, za gospo mamó samo eno čestitko, tale tukaj, najlepša med vsemi, je za gospodično Sonjo.

SONJA: Zame, čisto zares?

JANKO: Kakor sem rekel, poštarji nikdar ne lažejo in so zmeraj dobre volje

SONJA: Kakšna škoda, da moj očka ni poštar.

JANKO: Morebiti je pa res škoda. Tako za praznike imamo poštarji cele gora dela. Vrhove tega dela pa pokriva samo veselje ljudi. In to veselje leze in polni poštarjevo srce. Teta Ana, pridite vendar gor!

4. prizor

Prejšnja dva, Ana vstopi s pladnjem v roki

JANKO: Saj pravim, celo goro pošte za božične praznike sem vam prinesel. Do polnoči boste imeli dovolj branja. Tudi jaz vam želim, draga teta Ana, prav vesele Božične praznike.

ANA: Ljubi Bog nam jih daj vsem skupaj. Popijte, Janko, kozarec vina, da ne omagate od dolge poti.

JANKO: Samo en kozarec mi ga ljubi Bog ne bo zameril. Tako je prav, da se držimo lepih starih navad in običajev. V našem mestu jih je vedno manj. Saj ne rečem božično drevesce in darove še, vse drugo pa kar nekam izginja. Pri nas se držimo vse po starem. Otroci, saj veste, da jih imam pet, me komaj čakajo, da bomo skupaj gradili jaslice in peli lepe božične pesmi.

SONJA: Teta Ana, pojdiva še midve tja, kjer bo vse tisto in bodo peli.

ANA: Noričica, v vsaki hiši morajo biti nocoj jaslice in pred njimi mora goreti v noč luč. Tudi pri nas, čeprav bova sami doma.

SONJA: O, potem bom doma, vso noč bom gledala jaslice in teta Ana mi bo pripovedovala lepe zgodbe.

JANKO: Mudi se mi. Hvala za sladko kapljico. In še enkrat želim obema iz vsega srca vesele božične praznike. (odide).

5. Prizor

SONJA: Teta Ana, poglejte. Tudi jaz sem dobila pošto.

ANA: Pokaži no, da vidim kdo ti je pisal.

SONJA: Tu je podpis. Saško. Kateri Saško? Nobenega ne poznam.

ANA: Tvoj bratec vendar, bratec Saško, ki je lani umrl.

SONJA: Saj še mi znal pisati. Komaj štiri leta je bil star.

ANA: Zdaj je Saško angelček v nebesih. Tam gori pa vse znajo, čeprav ne hodijo v šolo. In da ti je pisal za svete božične praznike. Prav gotovo mu je to naročil ljubi Bog, ker te ima prav posebno rad.

SONJA: (objame Ano) Teta Ana, meni je tako lepo, da moram jokati. Moj bratec Saško mi je pisal. Dajte, preberite vi, kako je napisal.

ANA: (si obriše oči in bere) Ljuba sestríca Sonjica! Za prvi božič, ki ga jaz praznujem v nebesih, te lepo pozdravljam. Meni je tukaj zelo lepo. Stanujem v nebesih, ker sem bil krščen, čeprav še nisem znal moliti. Čez mnogo let boš prišla tudi ti k meni, če boš pridna. Pozdravi najino mamico in očka in teto Ano. Vsem želi svete in vesele božične praznike. Vaš Saško.

SONJA: (poljubi kartico) Moj bratec Saško. Vse bo tako, kakor želiš. Teta Ana, ali me boste naučili moliti? Tudi mami in očka se bosta spet naučila. Tudi pri nas bo sveti večer in božič.

ANA: Poslušaj, Sonjica, zvoní. (sliši se zvonjenje, plošča)

SONJA: Zakaj?

ANA: Začenja se sveti večer.

SONJA: Sveti večer pri nas in tam, kjer je bratec Saško.

ANA: Zdi se mi, da je nekdo zunaj.

SONJA: Grem pogledat, teta Ana.

ANA: Prav, Sonjica, jaz bom pa medtem zakurila v peči. (dela in govori zase) Ti ljubi moj Bog in naša ljuba Gospa z Brezj, kako se je vse prav naredilo pri nas. Ta Saškova božična kartica. Morda se bo po priprošnji tega otroka zgodil v tej hiši božični čudež. Koliko časa že molim za te ljudi. Saj so dobri, le tako čudno brezbrizni. Nikoli se ne domislijo, da bo treba nekoč umreti. Kar mimogrede so pozabili na ljubega fantiča, ki jim je lani umrl. Otrok, Sonjica je vedno bolj sama. Že zaradi tega otroka moram ostati v družini, čeprav bi me doma potrebovali. Od vseh domačih sem dobila božične pozdrave. Kako rada bi bila nocoj med njimi, doma, v skromnem kmečkem domu pod gorami. Ne, tu moram biti in ostati zaradi Sonjice...

6. Prizor

Ana, Sonja, Zalika in Andrejček

SONJA: Teta Ana!

ANA: Ja, sem še vedno tukaj.

SONJA: Zalika in Andrejček sta prišla.

ANA: Ali vaju hudo zebe, otroka?

ANDREJČEK: Prav nič, čeprav nimam rokavic.

ZALIKA: Tako sva tekla, da sva se ogrela. Iz vseh izložb in vseh oken sijajo luči, tako da je na cesti kar toplo.

ANDREJČEK: In zdaj je začelo še snežiti.

ZALIKA: Zato, da bo za Jezuščka, Marijo in svetega Jožefa lepa mehka pot, je rekla naša mama.

ANA: Odložita plašč, otroka, sedita, da vama malo postrežem. In kaj sta nama prinesla?

ZALIKA: To je perilo. Mama ni utegnila danes zdoma, sem pa jaz prinesla.

ANA: Hvala, Zalika.

ANDREJČEK: Jaz pa sem prinesel smrečico, da boste tudi pri vas naredili božično drevesce. Naš atek ga je že naredil. Ko prideva domov, bomo prižgali lučko pred jaslicami in vse lučice na drevescu, nato bomo molili tri rožne vence in peli božične pesmi.

ZALIKA: Opolnoči pojdemo vsi k polnočnici v cerkev.

ANDREJČEK: Atek je rekel, da bo nocoj vso noč gorela luč in vrata bomo imeli odprta, morda pride sveta Družina mimo nas, kakor takrat v Betlehemu.

SONJA: Kako je pri vas lepo! Tudi pri nas bo tako, kajne, Teta Ana?

ANA: Seveda bo. To je dobro, da sva dobili še smrečico za božično drevesce. Hvala Andrejček. Tudi atku se zahvalimo in mami prav tako. Tole jima nesita za božični pozdrav in recita, da jima pri nas želimo prav lepe božične praznike (izroči lep zavitek).

ZALIKA: Hvala, teta Ana in Sonjica! Tudi mi vam želimo vesele praznike.

ANDREJČEK: Zdaj pa morava kar brž domov. Zunaj je že noč.

SONJA: Ne, zunaj je sveti večer. Pošlušajmo, kako lepo zvoni.

(spet se sliši zvonjenje: otroci obstanejo, poslušajo, nato Zalika in Andrejček odideta. Sonja zamaknjeno posluša ob oknu. Medtem pripravi Ana jaslice, na smrečico pritrdi nekaj svečk in jih prižge. Ves čas zvonjenje, nato božična pesem: Sveta noč, blažena noč. V sobo priplava razpoloženje svetega večera.)

7. Prizor

ANA: (svečano) V nebesih in na zemlji je spet sveti večer. Tudi v najinih srcih in v najih sobici in pri vseh ljudeh na vsem svetu, ki vedo za božično skrivnost in so dobre volje.

SUNJICA: Teta Ana, povejte mi božično skrivnost, zakaj imamo sveti večer.

ANA: Povedala ti bom najlepšo in najbolj resnično zgodbo. Iz svetega pisma ti jo bom prebrala. Ta zgodba je tako lepa in tako sveta, da morava poklekiniti, ko jo bova brali in poslušali. Imenuje se: božični evangelij.

(odpre Sveto pismo in bere počasi in zbrano božični evangelij. Deklica Sonja kleči s sklenjenimi rokami in gleda v jaslice. Med branjem bi se mogla na odru simbolično prikazati božična skrivnost z živo sliko in diapozitivi, kjer bi bilo to izvedljivo.)

ANA: (bere) Tisti čas je izšlo povelje od cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet. Šel je tudi Jožef iz Galileje z Marijo iz mesta Nazareta v Betlehem, da bi se tam popisala. Marijo je izbral ljubi Bog za božjo Mater, kar ji je že prej oznanil angel Gabrijel. Po dolgi in težavni poti sta prišla v mesto Betlehem. Ker sta bila siromašna in je bilo v v mestu vse polno tujcev, nista našla nikjer prenočišča. Blizu mesta Betlehema je bil hlev, kamor so pastirji gonili svoje črede ovac. Tista noč je bila mirna in jasna. Sredi noči se je zgodil največji čudež. Marija je postala Jezusova Mati, Božje Dete je povila v plenice in ga položila na slamo v jaslih, ker ni imela zanj tople posteljice. V

prav v tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in božja svetloba jih je obsvetila in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: Ne bojte se, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste Dete, v plenice povito in v jasli položeno. In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje. Pastirji so rekli drug drugemu: Pojdimo v Betlehem in poglejmo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil angel. In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo, Jožefa in Dete, v jasli položeno. In vsi, ki so slišali, so se čudili temu, kar so jim povedali pastirji. Pastirji pa so poklekneli in molili Jezusa. Verovali so, da je Dete v jaslih božji otrok, ki bo nekoč Odrešenik in Zveličar vseh ljudi na svetu....

(Med branjem evangelija vstopita gospod in gospa, Sonjini starši in poslušata. Proti koncu zdrsneta na kolena. Soba se razsvetli. Božična pesem Sveta noč, tretja kitica. K božičnemu drevescu stopi angelček - Saško. V rokah drži božično razglednico).

SONJA: Saško, moj bratec Saško! (Stopi bliža in ga objame).

(Gospod in gospa stopita bliže, da nastane lepa slika.)

ANA: Najlepša zgodba je oživela tudi v našem domu. Tri luči so se prižgale v njem. Luč žive vere, svetlega zaupanja in božje ljubezni. Vse pa se je zgodilo tako, ker je Bog noskončna Ljubezen, ki se je v tej sveti noči spet prikazal vsemu svetu in tudi našemu domu. (spet se zasliši zvonjenje, slika izginja.)

ANA: K polnočnici vabi.

SONJA: Pojdimo, mamica in očka, nocoj gremo vsi v cerkev. Tudi mi praznujemo božič. O kako je danes pri nas lepo!

GOSPA: Pojdimo, Ivan, pojdimo. Sonjica, in tudi vi, draga Ana, pojdite z nami. Toliko reči smo pozabili, hvala vam, da ste nas spet spomnili nanje.

(Medtem, ko se oblačijo, ugasne Ana vse luči, samo pred jaslami naj utripa svečka kakor drobna zvezdica. Še vedno se sliši zvonjenje. Ko odidejo, vstopi spet Saško in poklekne pred jaslice.)